No. 1334 Zaterdag 24 Juli 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 23 Juli.

MOEDERLAND EN KOLONIEN.

(Vervolg.)

BEGINSELEN VOOR ONZE KOLONIEN IN AMERIKA.

IX Bestaans- en verkeersmiddelen.

Aanteekening der Redactie.

Art. 8 van het Program luidt: Er worde gewaakt tegen roofbouw bij de exploitatie der bosschen."

In de Toelichting lezen wij: Moge er al voor de kolonie Curaçao niet eigenlijk sprake kunnen zijn van exploitatie der bosschen, ook daar dient de bestaande beplanting beschermd te worden, waarbij meer in het bijzonder gedacht moet worden aan dividivi en het weinige nog aanwezige gewas op de heuvelhellingen."

Op Curaçao zijn geen bosschen;

nog eigenlijk, noch oneigenlijk kan men dus van exploitatie der bosschen spreken, dat wekt maar verkeerde voorstellingen en denkbeelden.

Men moet juist helder in het licht stellen, dat Curaçao zeer arm is aan houtgewas.

En toch moet er hout wezen als brandstof voor het dagelijksch gebruik. Ieder huishouden heeft dagelijks wat hout noodig. Aan brandhout bestaat echter zeer groot gebrek.

Het noodzakelijk gevolg hiervan is, dat, vooral de arme buitenbewoners het weinige hout, wat er nog groeit, niet uit moedwil, uit roof- of vernielzucht, maar omdat ze het noodig hebben, steelsgewijze zien machtig te worden, en zeer veel struiken en boomen aldus langzamerhand verdwijnen.

Op Aruba is de toestand nog erger.

Behalve voor het dagelijksch gebruik heeft men daar bovendien nog veel brandhout noodig voor het indampen der aloë. Nu geven dunne twijgen geen voldoende hitte, zoodat men daar de grootere houtblokken tracht te verkrijgen door eerst den bast van volwassen boomen te ringen, zoodat de boomen sterven, om ze dan later als dood hout te kappen.

Over dit alles hebben wij vroeger reeds meermalen geschreven en aangeraden, in het bizonder voor Aruba, dat een groot gedeelte van zijn bestaan vindt in de aloëcultuur en dus over voldoende brandstof moet kunnen blijven beschikken, de quigi–boom aan te planten, daar deze in weinig tijd uitstekend groeit en veel hout op levert.

Van Gouvernementswege is voorgesteld in het gebrek aan brandstof te voorzien door het indampen der aloë te laten geschieden op steenkool in plaats van op hout.

De Districtmeester, de Heer J. J. BEAUJON nam hier op Curaçao een proef in dien geest en kwam tot de conclusie, dat de kosten per gallon sap voor afkoken met steenkolen 1,4 cent bedroegen, en met hout 2,15 cent.

Steenkool als brandstof was dus „de beste en de goedkoopste in het gebruik" !!!

Jammer, dat deze proef niet een ieder heeft overtuigd.

In de *Vragen van den Dag* schreef *Een Curaçaonaar* een hoogst belangrijke bijdrage over Land– en Boschbouw op Curaçao."

Ook de proef van den Districtmeester wordt daar besproken.

Een Curaçaonaar zegt:

„Wij vermeenen hier eene waarschuwing te moeten laten volgen.

Bij het Bestuur der Kolonie bestaat er eene neiging, om de aloë-cultuur aan te moedigen en is van zijnentwege een rapport uitgegeven omtrent proeven met cultuur en bereiding van aloë, welke proeven genomen zijn door een der districtmeesters. Door dezen wordt in zijn rapport erkend: „Als brandstof wordt altijd nog hout gebruikt, hetgeen ontbossching meebrengt." Het is van algemeene bekendheid, dat, waar aloë geplant en bereid wordt, de gronden van al het hout worden berooid, om dat te gebruiken voor de bereiding van het sap. De Heer Districtmeester, „in het zoeken naar middelen om dit euvel tegen te gaan", heeft proeven met steenkolen als brandstof genomen. Wij vermeenen echter, dat die proeven geen afdoend bewijs hebben geleverd, dat de cultuur met profijt kan worden gedreven bij gebruik van steenkolen, en veel minder, dat het gebruik van steenkolen goedkooper zou zijn dan van brandhout en evenmin, dat het gevaar voor ontbossching door aloë–exploitatie niet bestaat. In de eerste plaats is de prijs van steenkolen te laag genomen, daar de prijs van Fls. 14.50 per 1000 KG. die is, waarvoor contracten met groote maatschappijen bij lagen prijs van kolen in Noord-Amerika worden gesloten, doch waarvoor zeer zeker het artikel niet in het klein zal worden verkocht aan de kleine planters. De omstandigheden, waaronder de proef van steenkolen versus brandhout werd genomen, waren naar alle waarschijnlijkheid te gunstig voor die met steenkolen, daar de kosten van vervoer naar Suikertuintje (plaats, waar de proef met steenkolen is genomen) door de ligging daarvan uiterst gering kan wezen, terwijl niet gezegd wordt, onder welke omstandigheden het hout op Plantersrust (plaats, waar de proef met brandhout is genomen) werd gekocht. Wij kunnen moeilijk gelooven, dat hout, in de buitendistricten van het eiland gekapt ter plaatse, waar de aloë–aanplant is, duurder brandstof zal blijken dan uit Noord-Amerika ingevoerde steenkolen, die van de haven wederom vervoerd zullen moeten worden naar b.v. de plantages Savonet en Fuik (West- en Oostdivisie)."

Wij betwijfelen derhalve wel een weinig of men op Aruba genegen zal zijn steenkool in plaats van hout te gaan gebruiken en meenen derhalve het aanplanten aldaar van quigi nogmaals ten sterkste te moeten aanbevelen.

En op Curaçao, waar zeer veel gebrek aan brandhout is?

Als de quigi hier even goed groeit, als op Aruba, zal het aanplanten dezer boomen evenzeer voor Curaçao van groot gewin zijn, daar de buitenbewoners ook meermalen klagen over gebrek aan posten, dikke, rechte takken van tamelijke lengte, die zij noodig hebben bij het bouwen hunner hutten. En de quigi groeit mooi recht met stevige stammetjes en flinke takken.

Een zeer praktische opmerking van *Een Curaçaonaar* vinde hier nog hare plaats.

„De oorzaken, die het opschieten van houtgewas tegengaan, zijn het gebrek aan regen en de felle Noordoostpassaatwind, die hier gedurende de meeste maanden in het jaar waait.

Reeds is opgemerkt, dat zoolang op heuvels, die in afgesloten terreinen zijn en in géén opzicht betere voorwaarden voor boomgroei aanbieden dan andere, voldoende hoeveelheid cactus (hegcactus) groeit, die dan ook beter begroeid zijn. De plant dient als windschutting en gaat waterverdamping tegen. Worden de heuvels van de daaropgroeiende cactus ontdaan, zoogenaamd om het terrein voor den landbouw te bereiden, dan verdwijnt ook de boomgroei voor altijd. Het is daarom onze overtuiging, dat bij eene poging, om wat plantengroei te krijgen, de heuvels eerst met cactus bedekt moeten worden, waartusschen na eenigen tijd de boomen kunnen worden geplant. De cactus dient dan als windschutting en geeft schaduw, waardoor waterverdamping minder wezen zal, niet alléén, doch zal ook, mits behoorlijk geplant, uitstekende diensten kunnen doen, om het bij regen van de bergen stroomend water tegen te houden. Om water op de heuvels tegen te houden, verdient cactusaanplant de voorkeur boven de kostbare dammen, die men thans aanlegt. Deze bewijzen uitstekende diensten, zoolang zij in vlakten in en bij de hofjes zijn, doch zijn waardeloos en belemmerend, als zij op verre afstanden van de hofjes in de gleuven tusschen de heuvels worden gebouwd."

Als men nu echter, om nog grooter voordeel te kunnen genieten, maar niet blijft wachten tot dat er voldoende hoeveelheid *doornlooze cactus* aanwezig is.

Op het oogenblik is de cactus bijzaak en moet alle aandacht geschonken worden aan de zeer goedkoope manier om onze kale heuvelhellingen weder met wat struikgewas te laten begroeien.

Men trachte echter bij het uitplanten der cactus er te gelijker tijd voor te zorgen een gedeelte van de uitgestrekte terreinen daarmede af te sluiten en ontoegankelijk te maken voor het vee, voor de schapen en geiten, anders wordt ieder jong spruitje weer afgevreten en de vlakte of heuvelhelling blijft kaal.

Een paar jaar geleden hebben wij medegedeeld, wat JHR. L. C. VAN PANHUIJS bij de bespreking van het rapport–Havelaar hierover zeide.

Jonge spruitjes en teeder groen zijn het geliefkoosde voeder der geiten. Dat zijn voor hen werkelijk de voedergewassen.

Gras eten ze alleen bij gebrek aan struiken met groene doorntjes en kleine bladeren.

Het aanplanten van cactus, waartusschen de struiken welig opschieten zal dus ook later ten goede komen aan de veecultuur, als de „weide" eenmaal begroeid is met struiken, en spruitjes en groen op zal leveren voor de geiten en brandhout voor de menschen. Door de cactushaag te verplaatsen kan men dan weer een nieuwe geitenwei aanleggen.

Het groote voordeel hiervan zal dan verder zijn, dat de geitenhouders niet zulke uitgestrekte terreinen van honderden Hectaren zullen noodig hebben, en een gedeelte gerust kunnen verkoopen. Thans moeten de „weidegronden" wel enorm uitgestrekt zijn, omdat het struikgewas slechts hier en daar te vinden is, en de geiten heel wat rond moeten loopen om voldoende voedsel machtig te worden.

Zoodra echter de gronden dichter zijn begroeid, zullen kleinere terreinen voldoend veevoeder opleveren.

De Katholieke Kerk in Venezuela.

Den 29sten Mei ll: heeft, Z. D. H. Mgr. JUAN BAUTISTA DE CASTRO, Aartsbisschop van Caracas, een schrijven gericht aan President GÓMEZ over de rechten der Kerk.

Nu het Congres verschillende veranderingen zal brengen in de Constitutie, vraagt de Aartsbisschop, in eigen naam en in naam van al de overige Bisschoppen herstel van het grievend onrecht der Kerk aangedaan, door verschillende onrechtvaardige wetten en voorschriften.

De Roomsch Katholieke Priesters mogen het Kerkelijk Huwelijk niet inzegenen, voordat het burgerlijk contract is geteekend. Maar nu worden voor dit burgerlijk contract zooveel lastige formaliteiten geëischt die zulke hooge onkosten medebrengen, dat de burgers er voor terugschrikken en het concubinaat maar al te welig woekert waardoor de publieke zedelijkheid veel te wenschen overlaat.

De toediening van het allernoodzakelijkst Sacrament, van het Doopsel, wordt ten zeerste bemoeilijkt door verkeerde uitlegging en toepassing der wet.

De wet schrijft voor, dat de Roomsch Katholieke Priester den naam van den doopeling niet in zijn register zal inschrijven, voor dat hij het geboortewijs van den burgerlijken stand ontvangen heeft.

Doch meermalen is het voorgekomen, dat de Priesters beboet en bestraft werden, als zij het H. Doopsel toedienden alvorens het geboortebewijs ontvangen te hebben, ofschoon de wet dit volstrekt niet verbiedt, maar alleen voorschrijft te wachten met het inschrijven van den doopeling in de kerkelijke registers, totdat het geboortewijs van den burgerlijken stand is ontvangen.

Het gevolg dezer verkeerde wetsverklaring is, dat reeds meer dan 30 jaren lang zelfs de Doop niet vrij meer is en de toediening van dit allernoodzakelijkst Sacrament over het algemeen veel te lang wordt uitgesteld en meermalen geheel wordt nagelaten. De legesbetaling van twee Bolivar tot verkrijging van een geboortebewijs werkt ook zeer belemmerend.

Al deze moeilijkheden kunnen echter voor goed worden voorkomen, zoo er een scherp onderscheid worde gemaakt tusschen het burgerlijk en het kerkelijk huwelijk, tusschen het Doopen en het inschrijven in de registers van den burgerlijken stand.

Krachtens artikel 13 der Code Civil wordt de Kerk erkend als een zedelijk lichaam. dat bijgevolg ook recht heeft verkregen op wettig bezit.

Toch werd dit recht verkort door de artikelen 740 en 1038 dierzelfde Code Civil, waarbij aan de Kerk verboden wordt gelden aan te nemen, welke haar door giften of bij testament worden geschonken.

Deze dubbele verkorting van het wettelijk recht der Kerk dateeren uit den tijd, toen men de Roomsch Katholieke Kerk in Venezuela wilde vernietigen. Na Haar beroofd te hebben van Hare goederen, wilde men Haar ook de mogelijkheid benemen

Wetenschappelijk Allerlei.

DE DRAADLOOZE.

Marconi aan het woord.

Marconi was een paar maanden geleden nauwelijks te New-York aangekomen, of hij werd in het „Holland House" geïnterviewd door een verslaggever van „The World" die van dit merkwaardig gesprek het volgende relaas geeft.

„Ik ben hier gekomen — zeide Marconi—met de opdracht om den dienst van ons draadloos stelsel eeniger mate uit te breiden. Ten gevolge van verschillende oorzaken, waaraan ingewikkelde handelsrelatien en diplomatieke beweegredenen niet geheel vreemd zijn, moeten wij onzen rechtstreekschen Amerikaanschen dienst beperken tot omstreeks vijf duizend woorden per dag. Wanneer de verbeteringen en uitbreidingen, waaraan ik nu bezig ben, geheel voltooid zullen zijn, zullen wij weldra een vier- á vijfmaal grooter aantal woorden kunnen overseinen.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het draadlooze verkeer over de geheele wereld uitgebreid worden en algemeen in zwang komen, uitgenomen voor het plaatselijk verkeer over korte afstanden. Ik geloof, dat wij nog lange jaren gebruik zullen blijven maken van de gewone telegraaf met draad in en rondom de steden. Een verandering hierin is zeer wel mogelijk, maar lang niet voordeelig. Voor de verbinding echter over groote en zeer groote afstanden zal de draadlooze telegraphie binnenkort alle overige hedendaagsche middelen van verbinding overvleugeld hebben. Zij zal niet alleen het gewone middel van verkeer worden tusschen New-York, Chicago en San Francisco, maar tusschen alle andere punten van de geheele wereld, want zij ondergaat vooral in deze laatste dagen zoo snellen reusachtige verbeteringen, dat weldra de onderzeesche kabels en de eindelooze reeksen telegraafpalen over de vastelanden der wereld geen reden van bestaan meer zullen hebben.

Het mag wel een buitengewoon gelukkig toeval genoemd worden, dat gelijktijdig twee hoogst gewichtige wetenschappelijke uitvindingen gedaan worden, die oogenschijnlijk niets met elkander gemeen hebben. De vervolmaking van het luchtschip, zooals die duidelijk aan het licht treedt in den verbazingwekkenden tocht van Orville Wright te Washington, schijnt op het eerst gezicht niets te maken te hebben met de vervolmaking van het draadlooze verkeer. En toch, wanneer men een blik werpt op de toekomst zouden de groote luchtschepen, die nu gebouwd gaan worden en die zich met ongeloofijke snelheid en op nooit vermoede hoogten zullen voortbewegen, zonder de draadlooze telegraphie nooit met elkander kunnen „spreken," zooals de andere schepen op zee doen.

Het kan tegenwoordig niet meer betwijfeld worden dat het luchtschip een algemeen gebruikelijk middel van vervoer zal worden, zelfs reeds tijdens het nog levende geslacht — misschien niet voor vrachtgoederen, dan toch zeker voor personen. Binnen het korte tijdsverloop van een vijftigtal jaren zult gij, New-Yorkers; het moeilijk vraagstuk van zeer snelle verkeersmiddelen opgelost hebben. Men zal geen kostbare spoorlijnen treinen, viaducten en bovenen ondergrondsche tunnels meer noodig hebben. Vertragingen op reis, gebreken in de luchtverversching der treinen, botsingen, verkeerde wisselstanden, enz. enz., dat alles zal dan tot het verleden behooren. Terecht kan men dan voor de toekomst ook een gezondere politieke in finantieele atmosfeer tegemoet zien, daar het wel niet doenlijk zal zijn, in- en uitgaande rechten te heffen op den open en vrijen verkeersweg door, en zelfs boven de wolken. Heeft het luchtschip als middel van personenverkeer eenmaal burgerrecht verkregen, dan zult gij een New-York krijgen met straten vrij van gedrang en gewoel, veroorzaakt door allerlei voertuigen, die elkander het recht op den weg betwisten; eerst dan zal New–York een waarlijk schoone en weelderige stad kunnen worden.

In alle richtingen en op ieder terrein streeft de wetenschap er naar, de practische gerieflijkheid en de welvaart der wereld te bevorderen. Er zullen natuurlijk altijd schepen op de zeeën blijven.

De geheimzinnige stem van den oceaan zal de menschelijke verbeelding altijd blijven betooveren. Maar niet altijd zullen de stoomschepen blijven bestaan. Zij zullen denzelfden weg opgaan als hun voorgangers en eerlang zal het tijdstip aanbreken waarop alleen de electrische beweegkracht de reusachtige zeekasteelen over den oceaan brengt.

in de toekomst weder eenigen eigendom te verkrijgen.

Zoo krachtig mogelijk moet vooral geprotesteerd worden tegen artikel 801 van genoemde Code, welk artikel verklaart, dat iedere testamentaire beschikking voor de zielerust van hem, die het testament heeft gemaakt, waarbij gelden bestemd worden voor het opdragen van H. Missen, of besteed moeten worden voor andere goede werken, beschouwd wordt als gedaan te zijn ten voordeele der Natie, zoodat die gelden verdeeld worden tusschen het fonds voor het Openbaar Onderwijs en dat van de Openbare Weldadigheid.

Dit artikel tast het eigendomsrecht der burgers aan, is een loochening van de onsterfelijkheid der ziel, miskent de waarde van het H. Sacrificie der Mis en andere goede werken, kortom is een grof onrecht het geloof der Republiek aangedaan.

Artikel 424 der Code civil eischt, dat de parochiale Doopsel- Huwelijk- en Doodenregisters van het jaar 1873 af zullen worden overgedragen aan de burgerlijke autoriteiten.

Deze roof van de kerkelijke archieven wordt algemeen zoo onrechtvaardig geheeten, dat alle Bisschoppen en sommige Katholieke wetgeleerden daar herhaaldelijk tegen protesteerden.

De redenen welke werden bijgebracht waren zoo klemmend, dat President GOMEZ, die nu aan het hoofd der Republiek staat, bij Regeeringsresolutie van 23 Juli, 1902, wist te verkrijgen, dat de uitvoering van dit voorschrift werd geschorst.

De Aardsbisschop dringt er ten sterkste op aan, dat dit artikel nu voor goed zal worden ingetrokken.

De wet, welke de verhouding tusschen Kerk en staat regelt is reeds meer dan 100 jaar oud en draagt alle kenmerken van de meeningen die toen der tijd heerschende waren.

Alle Amerikaansche Staten hebben hunne verhoudingen met de Kerk weder opnieuw geregeld op meer moderne grondslagen, hunne oude Patronaatrechten afgeschaft, en die vervangen door concordaten of andere overeenkomsten.

Bijna zonder uitzondering hebben zij hunne gezanten bij het Vaticaan geaccredieteerd. Venezuela alleen houdt vast aan de oude wet en kwam daardoor herhaaldelijk in botsing met de H. rechten der Kerk.

De beperking aangaande het bekend maken van Pauselijke breves en voorschriften wordt wel niet langer toegepast, maar staat toch nog in de wet. Toepassing van art. 17 zou zelfs onmiddelijk een schisma ten gevolge hebben.

Art. 40 geeft aan de Geestelijkheid het recht op appel bij de burgerlijke Autoriteiten om door hun tusschenkomst van Kerkelijke censuren ontheven te worden.

Een zeer verderfelijk en hoogst gevaarlijk artikel.

Ten sterkste dringt Z. D. H. de Aartsbisschop er op aan, dat eindelijk al deze onrechtvaardige artikelen mogen worden ingetrokken.

De Toekomst van de Zoutindustrie in onze Kolonie.

Ingezonden.

I.

„Zout is hier in overvloed en van de uitstekende hoedanigheid, maar er is te weinig afzet en vooral te ongeregeld." Deze woorden van de „Amigoe" van 10 Juli teekenen den tegenwoordigen toestand onzer zoutindustrie naar werkelijkheid.

Wat is de reden, dat de uitvoer van ons zout steeds minder wordt? Zou hierin geen verbetering te brengen zijn en hoe?

Dat de vraag naar zout onzer eilanden steeds minder wordt en ongeregelder, ligt zeker niet aan de minder goede hoedanigheid. Het tegendeel staat boven allen twijfel vast.

Zooals het Koloniaal Verslag uitwijst, wordt dit product onzer eilanden Curaçao en Bonaire vooral uitgevoerd naar New-York, Novo-Scotia, Suriname, Trinidad, en sommige der kleine Antillen. Bij uitzondering, meestal ten tijde van revolutie, ook naar Colombia en Venezuela. Het groote ruime afzetgebied, de V. St. van Noord-Amerika, wordt steeds meer voor onzen uitvoer gesloten. De hooge accynsen daar op buitenlandsch zout geheven, zouden alléén en op zich zelf nog geen beletsel zijn voor den invoer van ons zout, ware het niet, dat in de laatste jaren op verschillende plaatsen in de V. St. uitgebreide steenzoutbeddingen ontdekt zijn, ook in de nabijheid der kust. Door de allengs tot grootere volmaaktheid opgevoerde techniek wordt dit zout met steeds geringere exploitatiekosten aan de oppervlakte gebracht. In den groothandel wordt dit zout tegen 55 Am. ct. verkocht per vat van 280 pond. De beroemde zoutwerken te Manistee in den Staat Michigan kunnen dagelijks van 800 tot 1000 vaten afleveren. Gemiddeld bedraagt de productie er 3 millioen vaten per jaar. Algemeen beschouwt men deze industrie te Manistee niet alleen als de grootste van Amerika, maar zelfs van de geheele wereld. Hare totale productie bedraagt bijna evenveel als der 62 andere plaatsen van zoutwinning in Amerika, die zich bijna allen zonder uitzondering in de Staten Michigan en New-York bevinden. Het eenige wat de algemeene verspreiding in de V. St. van dit zout nog in den weg staat, is de hooge vrachtprijs langs de spoorwegen, zoodat op kustplaatsen, die heel ver van deze zoutmijnen gelegen zijn, ons zout nog in prijs zal kunnen concurreeren.

Naar Holland vindt geen uitvoer van het zout onzer kolonie plaats. Wel leven er hier nog velen in de bekoorlijke illusie, dat nog eens de tijd zal aanbreken, dat het Moederland haar grenzen voor den vrijen invoer van ons zout zal openstellen. Mogelijk kon dit alléén zijn door het heffen van „*differentieele*" rechten, d. w. z. door verlaging of vrijstelling van invoerrechten toe te staan *alléén aan het zout onzer kolonie*, daar het anders, ten gevolge van den hoogeren vrachtprijs, onmogelijk de concurrentie met de andere buitenlandsche zouten zou kunnen aangaan. Nu is het hoogst onwaarschijnlijk, dat de Regeering in Nederland er voor zou te vinden zijn, dit beginsel van „differentieele" rechten, tot nu geheel onbekend in onze invoerrechten, te aanvaarden. Bovendien staan de vigeerende handelstractaten met de andere Mogendheden daarbij in den weg. De invoering van dit beginsel zou noodzakelijkerwijze een ernstige tarievenoorlog met deze Staten ten gevolge hebben. Onzerzijds echter zou het vooral in den laatsten tijd hoogst inconsekwent zijn, in die richting verder aan te dringen, nu wij hier in onze kolonie om het hardst ijveren, om de 30 p. c. differentieele rechten, die Venezuela, op goederen van de Antillen afkomstig, heft, afgeschaft te krijgen.

Evenwel in het stadium, waarin de kwestie over den invoer van ons zout naar Holland nu gekomen is, heeft deze beschouwing over de differentieele rechten alle beteekenis verloren.

Gedurende de laatste twee jaar zijn er in Holland langs de duitsche grens in Limburg, de Peel, Gelderland en Drenthe van rijkswege groote diepboringen ter opsporing van steenkolenbeddingen met uitstekend succès uitgevoerd. Diepten van 1200 M. werden daarbij bereikt. Bij de laatste boring te Plantengaarde bij Winterswijk in den „Achterhoek" van Gelderland werd de z. g. Zechsteen aangeboord uit de jongere Dyasformatie, gevormd in den tijd, toen in Duitschland en een deel van Nederland bij een heet en dor woestijnklimaat een geheele binnenzee tot droog verdampte en veelal honderden meters dikke zoutlagen achterliet. Op een diepte van 450 M trad te Winterswijk het eerste zout op, aanvankelijk in dunne snoertjes, op 455 M. diepte echter compact zout. Tot op 474 M. werd de boring voortgezet, doch toen tijdelijk gestaakt, ten einde toebereidselen te maken voor het boren met chloormagnesiumloog, omdat het zoetwater bij de boring gebruikt, de zouten oploste. Bij voortzetting van het werk bleek, dat een laag zout van 140 M. dikte aanwezig was, waarvan 104 M. uit volkomen, zuiver, glashelder zout bestaat, waarvan circa 4000 K. G. in blanke doorzichtige kernen in den boortoren lag opgestapeld. Het groot gewicht dezer ontdekking zal wel aan niemand ontsnappen, vooral als men deze zoutlaag vergelijkt met die bovenbesproken te Manistee in de V. St., die ongeveer 15 jaren geleden ontdekt werd en slechts een dikte van 46 tot 40 voet heeft en eerst op een diepte van 6000 M. werd aangeboord. Wat de vondst te Winterswijk zoo bijzonder belangrijk maakt, is ten eerste de mogelijkheid om én zeer goed zout én steenkolen tegelijkertijd uit één en dezelfde mijn te delven en verder dat schachtaanleg hier zoo hij uitstek gemakkelijk zal zijn, daar dit zoowat de eenige plek in Nederland is, waar men direct in vasten steengrond naar beneden kan gaan, zonder eerst eenige honderden meters losse, vaak gevaarlijke gronden, vol water, met bevriesmethodes of andere kostbare procedés te moeten doorgraven. Op 623 M. werd ten slotte het carbon of steenkolengebergte bereikt. De boring wordt nu nog aanmerkelijk dieper voortgezet, zoo mogelijk tot circa 1200 M., de einddiepte, die men voorloopig gemakkelijk met mijnbouw bereiken kan. Latere berichten melden reeds, dat een viertal heeren een consortium gevormd en bij de Gedep. Staten van Gelderland concessie hebben aangevraagd voor ontginningen van steenkool, steenzout en kalizout. Eerlang gaat dus ook Holland zijn plaats innemen onder de zoutvoortbrengende Staten. Voor Curaçao een illusie minder.

Wij moeten onze blikken dus naar elders richten.

Uitvoer van ons zout naar Venezuela — voor Colombie geldt nagenoeg hetzelfde —, vindt in hoofdzaak alleen plaats in tijden van revolutie. Zoolang het zoutmonopolie van den Staat niet is opgeheven en de 30 p. c. differentieele rechten niet zijn afgeschaft, kan aan geregeld export daarheen bezwaarlijk gedacht worden. In dat geval echter zal het den eigenaars onzer zoutplantages niet zoo moeielijk vallen met het Venezolaansch zout te concurreeren.

Nu de eerste grondslagen van ons handelstractaat met Venezuela reeds gelegd zijn, is het wel zaak, dat het vernuft en beleid onzer diplomatie daarop nu reeds al haar aandacht vestigt.

Zoo blijft dus voorloopig alleen nog Suriname met eenige Antillen als afzetgebied over, die echter een veel te gering debiet leveren, om daarmee zelfs aan een klein gedeelte onzer salignes werk te verschaffen.

Bestaan er dan volstrekt geen hoopvolle vooruitzichten?

Vooreerst schijnt mij het beroep op de tusschenkomst der Vereeniging: „Moederland en Koloniën" misplaatst en buiten hare sfeer te liggen, te minder nog nu ook het Moederland op het punt staat zoutproducent te worden. Ook de hooge Regeering in Holland zal moeielijk iets voor ons kunnen doen, tenzij langs diplomatieken weg verlaging der invoerrechten op dit artikel bij de V. St. van N. A., Venezuela en Columbie te bedingen ofschoon er zeer groote vrees bestaat dat deze poging, nu juist onlangs de tarieven op den invoer in de V. S zijn herzien, te laat zal komen.

Voor zoover dat nog noodig zal zijn, zou ik onze zoutprocudenten den raad willen geven, evenmin eenige verwachting te bouwen op de doorgraving van het Panamá-kanaal. De kans, dat ons zout-export zich in die richting langs de kusten van de Stille Zuidzee zal uitbreiden, kan met geen redelijken grond worden tegemoet gezien. Want vooreerst is het nog twijfelachtig, of dit kanaal ook voor zeilschepen, de gewone vrachvaarders van zoutladingen, zal bevaarbaar zijn, maar tweedens zullen ook bij dit kanaal, evenals bij dat van Suez, waarschijnlijk zulke hooge doorvaartrechten geheven worden, dat een lading van een betrekkelijk geringe handelswaarde gelijk het artikel zout, zich voor dien aanzienlijken bijslag op den vrachtprijs door den verkoop niet zal kunnen schadeloos stellen. Aan het Suezkanaal wordt van elke lading 3.72 gl. per R. T. geheven.

Het denkbeeld, het eerst door den Heer H. Van Kol aan de hand gedaan, hier een „modelzoutpan" aan te leggen, zou hier gerust onbesproken kunnen blijven. Als middel ter verbetering van den bestaanden toestand kan het niet in aanmerking komen. Al moge het waar zijn, dat onze wijze van zoutwinning zeker nog voor volmaking vatbaar is, dat zij o. a. de kunst om naar willekeur groote of kleinere kristallen te vormen niet in haar macht heeft en geheel afhankelijk is van den regenval, even waar is het ook, dat deze verbeteringen, eventueel door die modelinrichting in onze kolonie in te voeren, niet van zulken overheerschenden invloed op het zoutexport zullen zijn. Het groot kapitaal, wellicht in zoo'n modelzoutpan gestoken, zou geen rente afwerpen; het zou misschien de productie doen stijgen, maar niet den weg naar nieuwe debouchés openen.

Juist om dezelfde redenen geloof ik ten sterkste, dat de hooge verwachting van de „Amigoe" nopens het rapport (?!!) van de studiereis (?!) van den Heer Fauel naar de zoutmijnen van Oostenrijk op een treurige ontgoocheling bij eventueele publicatie zal uitloopen.

Rincon. P. A. EUWENS.

CORRESPONDENTIE.

St. Martin.

26 Juni.

Terwijl de pastoor van Marrigot (F. G.) bezig was met het in orde brengen van een revolver, welke door lange rust roestend geworden was, ging eensklaps het schot af, en de kogel doorboorde zijn rechterhand. Gelukkig zijn geen der beenderen gebroken of gekneusd, zoodat de pastoor met den schrik en met een paar littekens is vrijgekomen.

Eenige dagen geleden landde hier een man, die beweerde uitgezonden te zijn tot het inzamelen van gelden voor eene bouwvallige Syrische kerk. Naar gelang het voor zijn doel te pas kwam, stelde hij zich beurtelings voor als Protestantsch Minister of als R. K. Geestelijke. In kleeding geleek hij meer op een bedelaar, in manieren op een lompen boer; bij weigering ontpopte hij zich als een brutaal hoerschap, en kon daarenboven nog betrapt worden op tegenspraak van deur tot deur. Toch zijn er nog menschen geweest, die de dupe zijn geworden van zijn bedriegerij. Zeker op gezag van zijn hooge priesterboord. Andere legitimatiebewijzen bezat de man niet. De zoogenaamde machtiging van een Aartsbisschop was niet voorzien van een zegel. Ontmaskerd, werd hij nog denzelfden dag onder geleide van 2 politieagenten aan boord gezet van den sloep, die hem gebracht had.

Het St. Martinische zout schijnt tegenwoordig gewild te zijn. Het is thans een komen en gaan van grootere en kleinere schepen, die in korten tijd ontzaggelijke zoutmassa's innemen. Sinds de zoutpannen zijn overgegaan in handen eener nieuwe maatschappij, valt er een merkwaardige levendigheid waar te nemen in den afzet van zout.

De nieuwe maatschappij trof het geluk groote hoopen zout in voorraad te vinden, zoodat thans geen schepen meer te vergeefs behoeven te komen, gelijk vroeger, wel eens gebeurd moet zijn.

Dat men tijdig er voor zorg drage ook in de toekomst steeds voldoende zout in voorraad te hebben; wij hopen tenminste, dat de schepen zullen blijven komen, ook nadat de eerste groote voorraad zout, welke op het oogenblik nog voor handen is door nieuw gegaard zout zal zijn vervangen.

Ingezonden stukken.

Curaçao, 20 Juli 1909.

Aan de Redactie van de *Amigoe di Curaçao*.

WelEdele Heer,

Naar aanleiding van het stukje over de cactussen in Windhuk is het mij een genoegen U het volgende te kunnen mededeelen.

Voor Curaçao zijn door mij reeds maanden geleden zulke cactussen besteld; de aflevering zou in Juni van dit jaar plaats hebben, maar aangezien ik nog niets heb ontvangen, heb ik weer geschreven.

De Duitschers in Zuid-Afrika hebben enorme sommen betaald voor eenige bladen, om deze vroeg te hebben.

Met de meeste hoogachting verblijf ik

Uw Dw. Dr.
W. VERSLUYS.
tijd. landbouwkundige.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Welkom.

Dezer dagen wordt de Weleerw. Pater R. BURGERS met de *Prins Willem V* van verlof uit Nederland terugverwacht. Z.WEerw. brengt ook voor het St. Elizabeths-Gasthuis twee nieuwe Zusters mede, de Eerw. ZZ. AGNES en PASCHASIA.

Wij heeten allen van ganscher harte welkom!

„El Imparcial."

Het is ons een waar genoegen dezen geachten Collega wederom te mogen gelukwenschen bij de intrede van zijn nieuwen, zes en dertigsten jaargang.

Het ga den Heer H. M. PENSO onder alle opzichten goed, opdat hij de jeugdige frischheid van geest nog lang behoude om steeds met opgewekten zin mede te werken tot meerderen bloei en gestadigen vooruitgang onzer geliefde Kolonie.

Er zal dan geen alles bevuilende rook van steenkolen meer zijn, geen stank van duffen stoom, geen vuurhaarden in het ruim der schepen, waar menschelijke wezens met diepliggende oogen en doodsbleeke gezichten hun levenskracht voelen wegdruppelen met hun zweet. De batterij zal de plaats innemen van steenkool, vuur en water. In plaats van kolen in te nemen zal het zeeschip vlug en zonder veel omslag zijn batterijen opnieuw laden.

Trouwens, ik voorzie reeds het tijdschip, waarop de steenkool niet meer onze eenige bron van kracht zal zijn. In ieder land zijn er op het oogenblik geleerden die met onuitputtelijk geduld het vraagstuk trachten op te lossen, hoe wij de krachtbronnen der zon kunnen benuttigen, en het is hoogstwaarschijnlijk dat wij vroeg of laat er in zullen slagen, evengoed de zonnestralen aan banden te leggen, als wij het de electriciteit reeds gedaan hebben.

Het is ook niet onmogelijk dat het helium, door prof. Onnes vloeibaar gemaakt bij de ongelooflijke temperatuur van 453 onder nul, evenmens den weg opent tot een onvoorziene bron van kracht en warmte. Hoe wonderlijk en geheimzinnig zijn die pas ontdekte zelfstandigheden, het radium en het helium!

Ja, het leven doet zich voor onze kinderen en kleinkinderen heel wat gunstiger voor, dan voor de meesten onzer op dit oogenblik. Weet u wel, dat men er in verschillende laboratoria binnenkort in zal slagen, ons den persoon te laten zien, die aan het andere einde van den telefoondraad met ons staat te praten? Als men zelfs dit tot stand kan brengen, als men de teere lichtgolvingen van een beeld op een afstand kan overbrengen, dan vind ik het volstrekt geen buitensporigheid, te beweren, dat wij, op een kouden winteravond te huis bij den haard zittende, niet alleen de opera, die in de stadsschouwburg gespeeld wordt, zullen kunnen hooren, maar ook zien.

„Mét, of zonder draad?" — vroeg de verslaggever.

„Men zal goed doen, te beginnen met draden — antwoordde Marconi glimlachend — naderhand kunnen wij verder zien. Dit herinnert mij een geval, dat iemand op het schip vertelde, toen hem ter oore was gekomen, dat ik de „draadlooze man" was. Het schijnt dat een zijner vrienden, een archeoloog, in een lezing voor zijn collega's eens in allen ernst beweerde, dat de Assyriers gebruik hebben moeten gemaakt van de electrische telegraaf, omdat men in de bouwvallen van hun steden ijzerdraad heeft gevonden, waarop een Egyptoloog opstond en de opmerking maakte, dat de Egyptenaren de Assyriers ver vóór moeten zijn geweest, omdat zij, nu men in de bouwvallen langs de Nijl nergens ijzerdraad heeft gevonden, bekend moeten zijn geweest met de „draadlooze" telegraphie.

Om echter terug te keeren tot mijn stokpaardje van de draadlooze correspondentie, durf ik zeggen, dat wij niet heel lang meer zullen behoeven te wachten op de draadlooze telephoon. De Forest en zijn collega's verrichten op dit gebied wondere dingen. Evenals van de draadlooze telegraphie moet ook van de draadlooze telephonie gezegd, dat zij hoofdzakelijk dienst zal doen op groote afstanden, b.v. tusschen New-York en Chicago, en nog verder. Ook hier zijn wederom transcontinentale en transoceanische afstanden noodig om de exploitatie van draadlooze telephonie vruchten te doen afwerpen; in steden en de daarom liggende streken zou zij eer nadeel dan voordeel afwerpen.

Ik voor mij geloof inmiddels dat de draadlooze gemeenschap beschouwd moet worden als een der grootste machten tot beschaving. Deze gaat vooruit, wanneer de volken elkander beter leeren kennen.

Voorheen, toen men somtijds weken moest reizen om van de eene groote stad een andere te bereiken, toen iedere stad haar eigen gewoonten en gebruiken had, zagen de inwoners met een zeker wantrouwen den vreemdeling binnen hunne muren komen.

Plaatselijke vooroordeelen kweekten plaatselijke conflicten, die vaak ontaardden in vreeselijke oorlogen, er ontstonden veten, die verbittering veroorzaakten tusschen de menschen.

Wij allen weten, hoezeer de verbetering der verkeersmiddelen er toe bijgedragen heeft, zachtaardiger toestanden in het leven te roepen. De spoorweg, het stoomschip en de telegraaf hebben de wereld er toe gebracht, de gemeenschappelijke belangen meer in het oog te houden, en de "draadlooze" zal hierin nog meer uitwerken.

De draadlooze — zoo besloot Marconi, terwijl hij zijn hoed opzette om zich naar een vergadering te begeven — de "draadlooze" is er, mijnheer, en het luchtschip is op komst!"

Een stille Werker.

De Heer J. V. D. WERBATA zal spoedig onze Kolonie gaan verlaten en naar Java terugkeeren, omdat zijn taak hier geëindigd is.

Die taak, het opmeten en in kaart brengen van ons eiland, was een zeer vermoeiende en afmattende; berg op, berg af, steeds in de brandende zon, op groote afstanden van zijn woonplaats, zoodat de Heer WERBATA meermalen reeds een vermoeienden tocht achter den rug had vóór dat hij met zijn eigenlijk werk kon beginnen, want ezel of paard werd hem niet beschikbaar gesteld.

Kwam hij dan in den namiddag thuis, dan begon hij zijn ragfijn netwerk van lijnen op het papier te zetten, zoo keurig, zoo mathematisch juist, dat het de grootste bewondering afdwingt van allen die het zien.

Financieel voordeel heeft de Heer WERBATA van zijn detacheering naar de West al zeer weinig. Wij hopen, dat het Bestuur het middel zal weten te vinden dezen stillen Werker een bewijs van waardeering te kunnen geven. Deze bescheiden man heeft het ten volle verdiend.

Koloniale Raad.

Donderdagavond kwamen de leden bijeen om twee candidaten te kiezen ter vervanging van Dr. H. FERGUSON.

Gekozen werd met algemeene stemmen tot eersten candidaat, de Heer H. P. DE VRIES.

Tot tweeden candidaat werd de Heer M. BOOM gekozen.

De Vrijmoedige verneemt, dat er, naar aanleiding van het gebeurde in de jongste openbare zitting van den Raad, maatregelen getroffen, zijn om op krachtdadige wijze de bepalingen van art. 59 van het "Reglement van Orde van den Kolonialen Raad op Curaçao" te handhaven.

Hr. Ms. Utrecht,

vertrekt Maandag a. s. naar Bonaire.

De Pest.

The Catholic News van Port of Spain meldt, dat 10 Juli ll. juist toen men weder schoone gezondheidspassen aan de schepen kon uitreiken, opnieuw een geval van pest moest worden vastgesteld.

In Caracas hebben zich, na verloop van meer dan twee weken zonder een enkel geval, ook weder twee gevallen van pest voorgedaan.

A. N. V.

De algemeene vergadering, op Dinsdag, 20 Juli ll. door de Groep „Nederlandsche Antillen" gehouden was werkelijk *buitengewoon*. De bovenzaal der Soc. „De Gezelligheid" was uitstekend bezet door een uitgelezen gezelschap Dames en Heeren : de Gouverneur der Kolonie, de Procureur-Generaal, de Gezagvoerder van Hr. Ms. *Utrecht*, de Kapitein van 't Garnizoen, de Officieren van land- en zeemacht, vele hoofdambtenaren en voorname burgers, de Heeren Leden van den Kolonialen Raad en die der Kamer van Koophandel en Nijverheid, verschillende agenten der groote stoomvaartlijnen, vele reeders en bevrachters van schepen. Kortom, de algemeene belangstelling in het onderwerp der lezing bleek overduidelijk.

De Voorzitter der Groep, de Heer H. P. DE VRIES, opende de Vergadering en begon na een kort woord van welkom onmiddelijk met de behandeling zijner stof: De toekomst van Curaçao in verband met de opening van het Panamá-kanaal.

Allereerst gaf Spreker een beschrijving van het kanaal, dat in 1915 geopend zal worden voor het wereldverkeer. Dit wereldverkeer, de groote scheepvaart in 't bizonder, zal door de opening van het kanaal een groote verandering ondergaan. De reis om de wereld zal er zeer door worden vergemakkelijkt. De Europeesche stoomlijnen zullen de booten door het Suez-kanaal heen sturen en door het kanaal van Panamá laten terugkeeren, om zoo meer algemeen voordeel te trekken van de meerdere opengestelde gelegenheden tot het innemen van vracht.

Daar namelijk de vrachten *van* Europa over het algemeen van grooter omvang zijn, dan de vrachten *naar* Europa, is er zeer dikwijls laadruimte over in de schepen, die nu door meerdere havens aan te doen gevuld zullen kunnen worden.

Zal echter Curaçao bij het drukker worden van het wereldverkeer op zee ook eenig voordeel trekken van de opening van het Panama-kanaal?

Zeer zeker, zoo Curaçao althans grootere vrachtenlading kan aanbieden, of een belangrijker aantal doortrekkende reizigers.

Er bestaat echter geen voldoende reden om aan te nemen, dat Curaçao over een paar jaar zoo heel veel lading meer zal kunnen verschepen dan thans, zelfs niet al worden de 30% differentieele rechten in Venezuela afgeschaft. In dit laatste geval zal Curaçao slechts mogen rekenen op meerderen aanvoer van transito-lading uit het Westen van Venezuela en het Oosten van Colombia. De daardoor te verwachten toename van den handel en de scheepvaart moge voor onze Kolonie zelve van groote beteekenis zijn, die toename zal toch nooit voldoende wezen om van Curaçao een wereldhaven te maken, een Singapore van het Westen.

Met statistieken in de hand bewees Spreker, dat om van Curaçao een wereldhaven te kunnen maken als Singapore, men minstens over tienmaal meer vracht zoude moeten kunnen beschikken.

De gezamenlijke uitvoer van Venezuela en Colombia beiden vertegenwoordigt een waarde van 20 millioen dollar, terwijl Singapore voor een waarde van 120 millioen ontvangt en weder uitvoert.

Onze haven moge langzamerhand toenemen in beteekenis, een wereldhaven zal zij niet spoedig genoemd kunnen worden.

Een grooter aantal passagiers dan zal misschien meerdere booten tot ons trekken.

Spreker kan natuurlijk nog niets zeggen van de nieuwe stoomvaartlijnen welke naar aanleiding van de opening van het Panama-kanaal zullen worden in het leven geroepen, maar van de reeds bestaande lijnen hebben wij hier op Curaçao niet heel veel meerder voordeel te verwachten.

De Heer J. C. LOMAN beweerde, dat Curaçao ongeveer in één lijn ligt met Colon en Amsterdam en dat alle schepen van Brazilië en Zuid-Afrika op weg naar het Panama-kanaal Curaçao moeten voorbij varen.

Spreker gaat met deze beschouwing niet mede, maar meent dat Curaçao wel dicht genoeg naast de verbindingslijn tusschen Europa en Zuid-Amerika en Afrika ligt om van het toenemend wereldverkeer met reden eenig voordeel te mogen verwachten ook voor Curaçao.

En dat wel voornamelijk als kolenstation.

De duurdere arbeidsloonen, en het ongunstiger klimaat, en de groote drukte bij de kolenstations aan het begin en het einde van 't Panama-kanaal zullen misschien menigen schipper noodzaken eens rond te zien, of niet in de nabijheid een gezonder en goedkooper kolenstation voor hem te vinden is. En dan kan zeer zeker Curaçao in aanmerking komen, mits het zich hebbe voorbereid en de mededinging met Jamaica, St. Thomas, St. Lucia etc. kan volhouden.

Daarginds is men reeds bezig de havens in orde te brengen met het oog op de opening van het Panamakanaal.

Dat men dit ook doe met de haven van Curaçao.

Een breeder en dieper St. Annabaai, flinke kaden met kranen en ruime loodsen, een droogdok en steigers in 't Schottegat. Een fraaie haven alleen is niet voldoende.

Curaçao moet de schepen lokken. vanzelf komen ze hier niet, en als wij stil blijven afwachten en niets doen zullen andere kolonies ze ons voor den neus wegkapen.

Curaçao kan dus wel eenig voordeel genieten bij de opening van het Panama-kanaal, mits het zich tijdig voorbereide om de grootere scheepvaart hierheen te lokken door alle moderne gemakken aan te bieden.

Een daverend handgeklap toonde de volle instemming der vergadering.

De Ondervoorzitter, Pater WAHLEN, bedankte den Spreker voor zijn degelijke verhandeling, en hoopte er zeer veel nut van voor de Kolonie.

Daar geen der aanwezigen gebruik wenschte te maken van de gelegenheid tot debat, besloot de Voorzitter onder dankbetuiging voor de overgroote belangstelling, de vergadering.

Naar wij vernemen, zal deze lezing van den Heer H. P. DE VRIES eerstdaags in druk verschijnen. Wij verheugen ons ten zeerste over dit besluit, daar het praktische nut der lezing eerst volledig bereikt zal kunnen worden, wanneer de goede denkbeelden, daarin opgehoopt, in ruimen kring worden verspreid.

Onze Financien.

Gedurende de eerste helft van dit jaar bracht het eiland Curaçao op
Aan belastingen: f 159,121.15
Andere Inkomsten f 41,169.51

De belastingen bleven ± f 4,500 beneden de raming, de overige inkomsten ruim f 9,000, te samen dus een te kort van ± f 14,000.

Erg verontrustend is dit echter niet. Op het einde van het jaar zullen we zeker weer eenige duizenden boven de raming gaan.

Men oordeele slechts.

De inkomsten der posterij zijn zoo goed als zeker. Welnu, reeds alleen bij dezen eenen tak van dienst vinden wij een te kort aangeteekend van meer dan f 14,000. Dat geld wordt in den loop van het jaar zeker uit Bern ontvangen, zoodat het te kort reeds daardoor gedekt is.

Verder moeten verschillende belastingen, zooals gebruik- en grond- en inkomsten-belasting nog betaald worden door velen, die thans doleerend zijn.

Het eindstaatje over het geheele jaar zal een verrassend overzicht geven van de opbrengst der nieuwe belastingen. Wij zullen maar kalm afwachten.

De Draadlooze in de Caraibische zee.

Trinidad werd eveneens door een station te Naparima draadloos telegrafisch verbonden met Georgetown. (Britsch Guiana) In het begin dezer maand werden de eerste teekens overgezonden. Men denkt een maand noodig te hebben om de beide toestellen te stemmen en andere proeven te nemen en hoopt 1 Augustus a. s. de inrichting voor het publiek te kunnen openen.

Trinidad bezit dan twee stations. één van 't Gouvernement en een van de Kabelcompagnie.

Zooals men weet, bezit St. Thomas ook reeds zijn draadlooze en is men op het oogenblik bezig er een voor Kingston op Jamaica in orde te brengen.

Het station op Curaçao stijgt door dit alles in waarde; zoo langzamerhand komen we draadloos in verbinding met het Moederland en Amerika.

Draadloos electrisch-licht.

Op 12 Mei ll. brandden op de electrische tentoonstelling te Omaha des avonds gedurende vier volle uren 5000 gloeilampjes, die draadloos den electrischen stroom ontvingen van het station opgericht op het fort Omaha op vijf mijl afstand.

Het systeem, dat daar werd toegepast is een uitvinding van Dr. FREDERICK MILLENER, wireles expert of the Union Pacific Railroad.

Genoemde Dr. MILLENER heeft het onderwerp reeds een jaar in studie, en heeft patent aangevraagd voor zijn ontdekking. Eerst als hem dit verleend zal zijn, zal hij de bizonderheden van zijn systeem bekend maken.

Luchtelectriciteit,

De jaarlijks terugkeerende, dikwijls zeer hevige winter-onweders zijn ook voor leeken een bewijs, dat de atmospherische electriciteit niet altijd een kenteeken is van zeer sterke verwarming der lucht. Aan natuurkundigen is het, sinds lang bekend, dat de lucht ten allen tijde, in den winter zoowel als in den zomer, niet alleen bij aanwezigheid van onweerswolken, maar juist bij volkomen wolkenloozen hemel, electrisch is, en wel meestal negatief electrisch. Het valt niet moeilijk te verklaren hoe deze electrische ontladingen ontstaan in de atmosfeer: de draagster der atmospherische electriciteit is de waterdamp; terwijl het water zich tot druppels verdicht. neemt het een ongeveer 1700 maal zoo kleine ruimte in, en de op de watermoleculen verbreidde electriciteit wordt even zoo veel ineengedrongen, waardoor de spanning verhoogd wordt, en dit weer heeft de electrische ontladingen in den worm van bliksem ten gevolge. Maar reeds lang vroeg men te vergeefs waar de lucht die electriciteit van daan haalde. Deze vraag schijnt nu door de onderzoekingen van den heer Melander te zijn opgelost. Melander stelde verschillende lichamen, parassiën, gummi, een gutta-percha schijf, zegellak, een glasstang enz., langen tijd aan de bestraling der zon bloot, nadat hij zich er te voren van verzekerd had, dat zij òf wel geheel niet electrisch waren, óf slechts geringe sporen daarvan toonden. Na de bestraling door de zon waren zij krachtig electrisch en wel negatief, met uitzondering van het glas, dat positieve electriciteit had opgenomen. Bij hoogen zonnestand en heldere lucht was de electriciteit veel sterker dan bij lagen stand der zon en bewolkten hemel. Deze proeven, welke meermalen en op verschillende tijden des jaar genomen werden, rechtvaardigden de gevolgtrekking, dat de zon niet alleen lichtstralen, warmtestralen en chemisch-werkende stralen toezendt, maar ook electrische. Daarentegen bleken onze kunstmatige lichtbronnen, zooals bijv. het electrisch licht, vrij van electrische stralen.

Levering van koude.

Het is misschien nog weinig bekend, dat in meerdere Amerikaansche steden koude aan huis wordt geleverd evenals hier te lande gas, water en electriciteit.

Het "Journal des Brevets" deelt mede, dat men te Caïro momentaneel druk doende is, met een methode tot levering van koude. Dit geschied door middel van een centrale fabriek, waarin eenige ammoniakmachines zijn opgesteld, en een toovernet voor onderstations der verschillende stadswijken, waar de koude voortgebracht, noodig voor de afkoeling van den pekel, die aan de huizen moet worden geleverd.

Men stelt zich voor per kilometer honderd abonné's te verkrijgen en dat voor elken abonné de vraag afkoeling eener kamer van 40 kub. M., 5 à 10 graden beneden de gewone temperatuur zal zijn. De temperatuur over dag bedraagt 32 graden en des nachts 22 graden; de warmtegraad zou dus op 25 gr. kunne worden gebracht. De inrichting der afkoelers is van dien aard, dat de kosten voor koude lucht vrij laag kunnen zijn. De koude aanbrengende pekel zou kunnen worden gebracht in een spiraalvormige buis, welke, langs een muur bevestigd, geplaatst zou kunnen worden in een soort kast die van onderen open is en van boven door een geperforeerd plafond bedekt wordt. De door een ventilator aangevoerde lucht uit de kamer passeert de spiraalvormige buis en wordt door de pekel afgekoeld, waarna de koude lucht door het plafond ontwijkt en dan weer in de kamer komt. (G. en W.)

Middenstandstentoonstelling.

Wij lezen in *De Tijd*:

Zondagavond 27 Juni arriveerde aan den steiger van den West-Indischen Maildienst het stoomschip Willem I.

Aan boord waren de Panamavlechtsters van het Gouvernement van Curaçao.

Het uitvoerend comité der Middenstandstentoonstelling was aan den steiger met den heer Charlouis uit 's-Gravenhage, die het gouvernement van Curaçao op de tentoonstelling vertegenwoordigt.

De president van het uitvoerend comité sprak aan boord de dames toe, en gaf namens het uitvoerend comité aan den gouvernementsvertegenwoordiger van Curaçao de verzekering, dat het comité niets onbeproefd zal laten om de belangen der koloniën te behartigen.

De heer Charlouis, hierop antwoordende, dankte den heer Meuwsen voor zijn initiatief en het uitvoerend comité voor zijn belanglooze medewerking, om deze schoone koloniale industrie te helpen verheffen.

Hierna werden de Curaçaosche dames onder de hoede van mevrouw Meuwsen gesteld, en werd een bezoek gebracht aan de Middenstandstentoonstelling."

Maandagmiddag, 4 uur, gingen onze vlechtsters reeds aan het werk. Voortdurend hoopte zich de menigte op in de Curaçaosche afdeeling, om de vlugge vingervaardigheid onzer vlechtsters te bewonderen.

Een paar dagen later zeide de Voorzitter van het Uitvoerend Comité op de algemeene vergadering met de Exposanten: dat bovenal sedert de aankomst der dameshoedenvlechtsters uit Curaçao, het bezoek aan de tentoonstelling ongeveer verdubbeld is. De belangstelling in deze tak van koloniale industrie blijkt bijzonder groot te zijn."

Wie weet, wat een voordeel deze tentoonstelling ons nog brengt.

P. M. V. Zwijsen,

Rector van het Sint Thomascollege, Redacteur van La Cruz en mede-redacteur van ons blad, heeft gisteren uit Tilburg de tijding ontvangen, dat Zijn Overste hem niet langer in Nederland kan missen, reden waarom ZEerw. ons spoedig zal verlaten, om zijn groote talenten in het Vaderland ten dienste te stellen zijner Congregatie.

Zijn heengaan is een zwaar verlies voor de Missie, maar niet minder voor onze redactie.

Muziek.

Daar de muziektent voor het Gouvernements gebouw een reparatie ondergaat, kan daar morgenavond niet gespeeld worden, maar zal het Concert plaats hebben in de tent op het Molenplein.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd,

250 ratten
1740 muizen

Het legvermogen der hoenders.

Hierover heerschen nog altijd heel wat verkeerde begrippen, ook onder de hoenderkweekers, voor wie het toch van het hoogste belang is daarvan op de hoogte te zijn. De eerste vraag is:

Hoeveel eieren kan een hen gedurende haar gansche leven leggen?

Dit aantal is niet voor alle hoenders hetzelfde en verschilt van ras tot ras. In algemeenen regel mag gezegd worden dat de eierstok eener goede leghen omtrent 600 kiemen van eieren bevat, ten minste bij de Europeesche rassen. Wordt de hen behoorlijk gevoed en leeft zij onder normale voorwaarden, dan kunnen ongeveer zoovele eieren tot ontwikkeling komen. Meestal echter zal het aantal der gelegde eieren geringer zijn dan het aantal kiemen van den eierstok en in geen geval kan dit getal door de hen overschreden worden. Met andere woorden bij het jonge hoen zijn de eitjes reeds aangelegd en de voeding kan ze wel tot ontwikkeling opwekken en zelfs hunne ontwikkeling vervroegen, maar de voeding kan hun aantal niet vergrooten, kan geen nieuwe eitjes doen ontstaan.

Het gemiddeld gewicht der eieren hangt af van het ras en ook van den leeftijd der hen, van hare voeding en van het aantal eieren dat ze legt. De grootte van het hoen zelf heeft geen invloed op de grootte der eieren; zoo leggen Houdans en Grèvecoeurs eieren die 85 tot 90 gram kunnen wegen, terwijl de eieren van de grootere Brahmapoetra's en Cochinchina's gewoonlijk slechts een gewicht van 55 tot 60 gram bereiken.

Hoeveel eieren legt een hen in elk levensjaar?

Een hen kan in de gewone omstandigheden zoo wel 10 jaar oud worden, maar zij legt niet ieder jaar een gelijk getal eieren. Volgens gedane waarnemingen legt de hen:

In het	1e	jaar	10—20 eieren.
„ „	2e	„	100—120 „
„ „	3e	„	120—135 „
„ „	4e	„	100—115 „
„ „	5e	„	60— 80 „
„ „	6e	„	50— 60 „
„ „	7e	„	35— 40 „
„ „	8e	„	15— 20 „
„ „	9e	„	00— 10 „
Totaal			490—600 eieren.

De hen legt dus de meeste eieren in de eerste vier jaren, n. l. 330 tot 390 eieren. Maar reeds in het 4e jaar begint het aantal, hoewel nog vrij aanzienlijk, af te nemen. Onder dan vier jaren moet men geene kip houden, want van dien tijd zal zij eer ná- dan voordeel aanbrengen. Zoodra in het 4e jaar de hen met leggen ophoudt, is het de tijd om ze zoo spoedig mogelijk te verkoopen of te slachten.

Het gebeurt wel dat goede legsters 150 tot 250 eieren in het 3e jaar geven; in dat geval zal de afname reeds het 4e en 5e jaar veel sneller zijn, maar dat zijn nog uitzonderingen. Die uitzonderingen moesten echter regel worden. Immers of de hen veel dan wel weinig legt, eten moet zij toch. Hoe minder dagen zij per jaar overslaat met te leggen, hoe grooter het voordeel zal zijn. De kweeker moet er dus op uit zijn om het grootst mogelijk aantal eieren binnen den kortst mogelijken tijd te bekomen.

Om dit doel te treffen moet de kippenhouder op de volgende punten letten:

1e. Voortkweeken met kippen welke vroeg in het jaar uit eieren van de beste eierlegsters zijn voortgekomen.

2e. Zorgen voor goede, gezonden en zuiver gehouden slaapplaatsen waar het 's winters niet tocht en evenwel gezonde lucht aanwezig is.

3e. Zorgen voor geschikt voer, vooral tijdens den ruitijd en in den winter: groen voeder, dierlijk voeder, boekweit, hennepzaad, zonnebloemzaad, enz. naast tarwe, maïs of andere zaden, verschillende soorten van zaden echter liefst niet tegelijkertijd.

4e. 's Winters zorgen voor voldoende beweging onder een beschermend, naar den zonnekant gericht afdak, bijv. door het groen, desnoods voeraf gedroogd voeder zóó op te hangen dat het een decimeter of 3 boven den grond verheven is, hetgeen de beweging der kippen bevordert en ook voorkomt dat het voer bevuild wordt. Ook beenderen, al of niet uitgekookt met nog eenige stukjes vleesch, zenuwen, vet er aan, kunnen aldus opgehangen worden tot groot voordeel van de voeding en van de beweging.

In drie jaar zooveel eieren bekomen als anders in vier jaar en veel eieren verkrijgen in den winter, dat moet het doel zijn van den hoenderkweeker die zijn eigen belang verstaat, en daartoe is hij in staat door een oordeelkundige voeding en gezonde levensvoorwaarde zijner kippen.

VENEZOLANIA.

Dr. PAUL.

Wij lezen in *El Universal* van 15 Juli ll.

Uit een algemeen oogpunt bemerken wij, dat er misverstand is, als men meent, dat het incident van Dr. Paúl een onderbreking is der diplomatieke betrekkingen tusschen Holland en Venezuela. De context zelf van die berichten duidt aan, dat er feitelijk diplomatieke betrekkingen bestaan en dat er alleen een toevallige onderbreking heeft plaats gehad voor den tijd, dat de nieuwe agent van Venezuela op reis is en men onderhandelt over het definitieve protocol, dat de internationale betrekking herstelle op den voet die beantwoordt aan de reeds bestaande tractaten tusschen Venezuela en Holland.

De persoonlijkheid van dr. Paúl, evenmin als die van ieder ander onderhandelaar, heeft invloed op de kern der zaak, d. w. z. op de regeling van het protocol, dat de formeele herstelling der diplomatieke betrekkingen moet voorafgaan, waarvoor van beide kanten de beste verlangens bestaan.

Het is duidelijk, dat het protocol, door dr. Paúl opgemaakt, van geene waarde is, omdat hij zich niet bepaalde tot zijne opdracht, maar die te buiten ging, toen hij er clausulen in bracht, die niet tot het doel behoorden van het document, dat eenig en alleen ten doel had de diplomatieke betrekkingen te herstellen, zonder eenige wisseling van beloften, die evenals de 30%, slechts het voorwerp kunnen zijn van latere behandeling, d. i. als later de Kanselarijen met elkander in diplomatieke betrekking zijn getreden.

Dr. Paúl heeft kunnen zeggen, dat tot het-van-kracht-zijn van het protocol alleen de bekrachtiging van President Gomez vereischt werd; maar dat had alleen betrekking op het geval, dat het document zich bepaalde tot zijn doel, d. i. de wederaanknooping der betrekkingen.

Niet voor het geval, waarin gehandeld zou worden over verbintenissen, die bijzondere overeenkomsten vereischen, zooals bv. die der 30%. Daarvoor was niet alleen noodig de goedkeuring van de Uitvoerende Macht, maar ook volgens de Constitutie die van het Congres der Republiek.

Daar dr. Paúl dit onderscheid niet gemaakt heeft, heeft de Hollandsche Minister te goeder trouw eenigen tegenspoed kunnen ondervinden; maar dien tegenspoed kan men, dat is duidelijk, niet wijten aan de Venezolaansche Kanselarij.

De voorgaande bemerkingen, verklaren duidelijk de handelswijze van ons Gouvernement, dat in overeenstemming wil blijven met de Buitenlandsche Wetgeving en de internationale gebruiken.

't Is niet zijne schuld, dat, terwijl het Gouvernement binnen den kring zijner bevoegdheden bleef, het protocol tot niets leidde, maar de schuld van zijn agent, die zijne opdracht te buiten ging. En ofschoon het jammer is, dat zooveel kostbare tijd verloren is met betrekking tot eene zaak, die door beide partijen zoozeer verlangd wordt, mag men toch vertrouwen, dat de nieuwe zaakgelastigde, dien Venezuela naar den Haag zal sturen, zal kunnen geraken tot de gelukkige oplossing der hangende quaesties."

In een onderhoud met de redactie van den „Temps" heeft dr. Paul, de voormalige Venezolaansche zaakgelastigde in Europa, ontkend dat hij bij de onderhandelingen met Nederland zijn bevoegdheden te buiten was gegaan. De juistheid van zijn ontkenning zou gebleken zijn uit de verklaring van president Gomes in zijn boodschap aan het Venezolaansche congres, van 23 Mei, waarin over de betrekkingen tot Nederland gezegd wordt:

„Er bleef slechts over, onze officieele betrekkingen met Nederland weder aan te knoopen en met dit doel werd een vertrouwelijk agent geaccrediteerd, wiens onderhandelingen leiden tot het sluiten van het protocol van 19 April ll. waarover de minister van Buit. Zaken u een rapport zal overleggen."

Een telegram van den minister van Buit. Zaken van Venezuela aan dr. Paul d.d. 5 Juni had hem overigens verklaard, dat de regeering het protocol, dat hij met Nederland had geteekend, goedgekeurd had.

Ten aanzien van het Fransch-Venezolaansch protocol uitte de president zich in zijn Boodschap als volgt: „De minnelijke en billijke regeling van een der oorzaken van verschil met Frankrijk en de gunstige uitslag der zending opgedragen aan den agent, die bij de regeering der genoemde republiek was geaccrediteerd doen hopen, dat binnenkort beide staten de wederzijdsche en wenschelijke voordeelen der officieele betrekkingen zullen genieten."

Deze „presidentieele verklaringen worden door dr. Paul beschouwd als een goedkeuring van zijn onderhandelingen.

Wat betreft de belofte die hij aan den heer Van Swinderen, den minister van Buit. Zaken meende te kunnen doen, dat het Nederl.-Venezolaansche protocol geratifieerd zou worden, dat was een belofte, die elk onderhandelaar zooals tal van voorbeelden bewijzen, aflegt bij het teekenen van een diplomatiek stuk ad referendum.

Dr. Paul geloofde persoonlijk en te goeder trouw, dat de goedkeuring van het uitvoerend bewind van Venezuela voldoende was en hij heeft deze overtuiging aan de Nederlandsche regeering te kennen gegeven. President Gomes heeft integendeel gemeend, aan het Congres het protocol te moeten overleggen, dat aanleiding gaf tot bezwaren ten aanzien van de clausule betreffende den handels-modus vivendi tusschen Venezuela en het eiland Curaçao. De Nederlandsche Regeering, geloofde dat de Venezuelaansche diplomatie dubbel spel speelde en verklaarde de diplomatieke betrekkingen met den Venezolaanschen gezant af te breken.

Dr. Paul denkt, dat de Nederlandsche regeering aldus te Caracas pressie heeft willen uitoefenen ter verkrijging van onmiddellijke ratificatie van het protocol en dat de Venezolaansche Regeering, die zich aan die pressie niet wilde onderwerpen, nu haar zaakgelastigde heeft opgeofferd door hem terug te roepen.

Dr. Paul verwacht de nadere motieven voor zijn terugroeping te ontvangen met de Transatlantische stoomboot "Buenos Aires", maar hij verklaart thans reeds van oordeel te zijn, dat de Nederlandsche regeering doordat zij de betrekking met hem afbrak, zich niet gehouden heeft aan het protocol, dat onderworpen moest worden aan de goedkeuring der „bevoegde autoriteiten." Alleen een formeele verwerping zou de nieuwe schorsing der betrekkingen kunnen rechtvaardigen.

De heer Paul denkt, dat hij vervangen zal worden door den Heer Matos.

Wij teekenen hierbij aan, zegt de „Nieuwe Courant", dat het protest der Nederlandsche Regeering vooral hiertegen gericht was, dat door Venezuela om een aanvulling van een der bepalingen van het protocol gevraagd werd en de ratificatie, door het Congres, daarvan als het ware afhankelijk werd gemaakt. Dit was in strijd en met den aard van het diplomatieke stuk, onderteekend door Minister van Swinderen en dr. Paul en dat blijkens meer dan één zijner bepalingen met de onderteekening van deze beide heeren in werking trad en met de herhaalde verzekering van dr. Paul, dat die uitdrukking dat het stuk „aan de bekrachtiging der bevoegde overheden onderworpen zal worden". niets dan een bloote formaliteit en met name niet de goedkeuring van het Congres beteekende.

Frankrijk.

Val van het Ministerie Clémenceau.

Parijs 20 Juli.— Het ministerie Clémenceau heeft zijn ontslag aangeboden. Die val moet worden toegeschreven aan een hevig debat, naar aanleiding van het rapport der Euquêtecommissie over den treurigen toestand, waarin zich op 't oogenblik in de Fransche Marine bevindt. De Kamer weigerde met 212 tegen 176 stemmen een votum van vertrouwen in het Gouvernement uit te brengen. Daarna hief de Kamer hare zittingen op tot Donderdag. Na de beschuldigingen door Delcassé ingebracht tegen de administratie der Marine, beloofde Minister Picard in naam van het Gouvernement de noodige hervormingen aan te brengen in de administratie en in de methoden van scheepsbouw, en de Kamer was geneigd aan de Regeering het gevraagde votum van vertrouwen te geven, toen Clémenceau den heer Delcassé aanviel en hem zijn gedrag in de zaken van Algéciras verweet. Harde woorden vielen er tusschen hen, terwijl de kamer een onbeschrijfelijk tooneel aanbood. Het einde was, dat een vijftigtal republikeinen zich aansloten bij de rechterzijde en de uiterste linkerzijde, om het ministerie te doen vallen. Meer dan 60 leden der meerderheid waren afwezig, d. w. z. voldoende om den toestand te hebben kunnen redden; van deze omstandigheid maakte men gebruik om over te gaan tot stemming. Deze afgevaardigden waren op bezoek bij hunne zweedsche collega's die op 't oogenblik in Parijs zijn.

New-York Herald 3 Juli.

Wilemstad, Curaçao. De Gezondheidscommissie van het het eiland Curaçao heeft practische maatregelen genomen tegen de invoering van de bubonische pest, van uit besmette havens. Deze maatregelen behelzen ook verplichte uitrooking van al de zeilschepen van La Guaira, haar lading en bagage. Stoomschepen worden alleen dan toegelaten, als zij hunne ruimen hebben vrijgehouden van ratten.

Advertentien.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

El Petroleo ó Aceite de alumbrar y quemar no es un alimento.

La mejor manera de tomar el aceite de hígado de bacalao es en la forma de emulsión, por ser así más fácilmente absorbido por el estómago; de todas las emulsiones conocidas, la *Emulsión de Scott* es universalmente considerada como la más perfecta y la más eficaz, no solamente por la puresa del aceite y de los demás ingredientes, que se emplean en su elaboración, sino porque *es la única emulsión que no se separa, que no se enrancia, que no contiene substancias que irriten ó inflamen el estómago* y porque en una palabra es el alimento más concentrado y más asimilable que conocen los médicos para combatir todas las formas de debilidad orgánica, para purificar la sangre y como un auxiliar indispensable para las personas afectadas de tisis, de escrófula, de raquitismo y otras dolencias crónicas

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto del aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto de la propiedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

* *
*

Studie aan Nederlandsche Hoogescholen en Rijk-Inrichtingen van Onderwijs.

Aan degenen die inlichtingen wenschen betreffende de studie aan de volgende Nederlandsche Hoogescholen en Rijks—Inrichtingen van onderwijs worden deze kosteloos verstrekt door de volgende commissie voor inlichtingen, samengesteld door de Studenten—Afdeelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

Voor de Rijks—Universiteit te Leiden en voor algemeene inlichtingen: W. H. van Helsdingen, Hooge Rijndijk 18, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam: J. R. Kollewijn, Ruischstraat 10, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam: D. Rumpff, Keizersgracht 162, Amsterdam.

Voor de Rijks—Universiteit te Utrecht: J. Baart de la Faille, Mariaplaats 18, Utrecht.

Voor de Rijks—Universiteit te Groningen: A. C. J. A. Greebe, Joz. Israëlstraat 95a, Groningen.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft: W. M. Roessingh van Iterson Koornmarkt 65, Delft.

Voor de Rijks—Veeartsenyschool te Utrecht: De Secr. van het Veterinair Studenten Corps „Absirtus", adres Rijks—Veeartsenyschool te Utrecht.

Voor de Rijks—Hoogere Land-Tuin- en Boschbouwschool en de Rijkslandbouwschool te Wageningen: De Secr. der Vereeniging studiebelangen te Wageningen.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO